

МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРОДОВОЛЬСТВА УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ САДІВНИЦТВА

Розглянуто і схвалено
Вченою радою Уманського НУС
протокол № 5
від 21 02 2013 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор Уманського НУС

О.О. Непочаєнко

« 21 » _____ 2013 р.

КОНЦЕПЦІЯ

національного виховання студентської молоді
в Уманському національному університеті садівництва

Загальні положення

Розбудова Української держави, відродження української нації потребують формування та впровадження відповідної Концепції національного виховання студентської молоді, яка має стати складовою частиною системи національного виховання громадянина України.

Роль держави у національному вихованні полягає в координації зусиль усіх інститутів суспільства, забезпеченні єдності та пріоритету загальнодержавних і національних інтересів.

Національне виховання - це система поглядів, переконань, ідеалів, традицій, звичаїв, створена впродовж віків українським народом і покликана формувати світоглядні позиції та ціннісні орієнтири молоді, яка реалізується через комплекс відповідних заходів.

Відповіддю на виклики сучасного світу має стати національне виховання студентської молоді, котра формуватиме ядро української інтелігенції на основі національної ідеї.

Національна ідея об'єднує й консолідує суспільство, сприяє виробленню активної життєвої позиції молодої людини, становленню її як особистості. Національний характер виховання полягає у формуванні людини як громадянина України незалежно від її етнічного та соціального походження, віросповідання та передбачає створення спільноти самодостатніх людей, які об'єднані національною ідеєю та оберігають свої цінності й свободи.

Національне виховання має стати фундаментом становлення світогляду молодої людини, на якому формуються фахові знання та професійна відповідальність.

Принципи національного виховання

Національне виховання студентської молоді ґрунтується на таких принципах:

– демократичності - визнанні академічною спільнотою права кожного на свободу виявлення своєї творчої індивідуальності, недопущення авторитарних методів виховання;

– гуманізації - створенні умов для особистісної самореалізації, формуванні людяної, щирої, доброзичливої, милосердної особистості;

– єдності навчальної та виховної діяльності - консолідації студентства та науково-педагогічних працівників у єдину академічну спільноту, об'єднану спільною мораллю та ідеями;

– послідовності, системності і наскрізності - привнесенні виховних аспектів у всі форми освітнього процесу, зв'язок виховання з життям, трудовою діяльністю народу та продуктивною працею;

– диференціації та індивідуалізації виховного процесу - врахуванні у виховній діяльності рівнів фізичного, духовного, психічного, соціального,

інтелектуального розвитку студентів, стимулюванні їхньої активності та розкритті творчої індивідуальності;

– єдності теорії та практики - реалізації набутих студентами знань, умінь і навичок на практиці, включаючи самоврядну та громадську діяльність;

– національної свідомості – формування національної самоідентичності, гідності українця, любові до рідної землі та українських традицій;

– культуровідповідності – опанування молодим поколінням надбань народної культури, органічний зв'язок з історією народу, його мовою, культурними та родинно-побутовими й релігійними традиціями, з народним мистецтвом, а також з культурами інших народів світу, забезпечення духовної єдності, наступності та спадкоємності поколінь;

– природовідповідності - врахуванні багатогранної і цілісної природи людини, вікових та індивідуальних, соціально-психологічних особливостей студентів;

– пріоритету правової свідомості - вихованні поваги до конституційних прав та свобод людини.

Мета і завдання

Головною метою національного виховання студентської молоді є формування свідомого громадянина – патріота української держави, активного провідника національної ідеї, представника української національної еліти через набуття молодим поколінням національної свідомості, активної громадянської позиції, високих моральних якостей та духовних запитів.

Мета Концепції національного виховання в Уманському національному університеті садівництва (далі Концепція) полягає у створенні методологічних засад для системної і цілеспрямованої діяльності органів державної влади і громадськості щодо виховання молоді людини — патріота України, готового самовіддано розбудувати її як суверенну, демократичну, правову і соціальну державу, виявляти національну гідність, знати і цивілізовано відстоювати свої громадянські права та виконувати обов'язки, сприяти громадянському миру і злагоді в суспільстві, бути конкурентоспроможним, успішно самореалізуватися в соціумі як громадянин, сім'янин, професіонал, носій української національної культури.

Національне виховання є складовою загального виховного процесу підростаючого покоління, головною метою якого є набуття молодими громадянами соціального досвіду, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, успадкування духовних надбань українського народу, досягнення високої культури взаємин, формування особистісних рис громадянина України, фізичної досконалості, моральної, художньо-естетичної, інтелектуальної, правової, трудової, екологічної культури.

Здійснення системного національного виховання є однією з головних складових національної безпеки України.

Національне виховання формується на прикладах історії становлення української державності, героїки визвольного руху, досягнень у галузі політики, освіти, науки, культури і спорту.

Національне виховання включає в себе соціальні, цільові, функціональні, організаційні та інші аспекти, охоплює своїм впливом усі покоління, пронизує всі сторони життя: соціальну-економічну, політичну, духовну, правову, педагогічну, спирається на освіту, культуру, науку, історію, державу, право.

Завданнями національного виховання студентської молоді є:

- підготовка свідомої інтелігенції, збереження інтелектуального генофонду нації;

- вироблення чіткої громадянської позиції, прищеплення молодим людям віри у верховенство закону, який є єдиною гарантією свободи;

- підняття престижу української мови в академічному середовищі, забезпечення україномовного освітнього простору;

- формування позитивного образу України та плекання поваги до своєї *alma mater*, дотримання і розвиток демократичних та академічних традицій Університету;

- створення необхідних умов для виявлення потенційних лідерів, організаторів та ефективного розвитку студентського самоврядування;

- забезпечення високого рівня професійності та вихованості молоді людини;

- сприяння розвитку індивідуальних здібностей, таланту та самореалізації студентства, організація його свідомої та цілеспрямованої діяльності;

- формування у суспільній свідомості переваг здорового способу життя, культу соціально активної, фізично здорової та духовно багаті особистості.

Концепція передбачає створення цілісної системи національно-патріотичного виховання молоді шляхом реалізації таких виховних завдань:

- забезпечення сприятливих умов для самореалізації особистості в Україні відповідно до її інтересів та можливостей;

- виховання правової культури, поваги до Конституції України, Законів України, державної символіки Герба, Прапора, Гімну України та історичних святинь;

- сприяння набуттю молоддю соціального досвіду, успадкування духовних та культурних надбань українського народу;

- формування мовної культури, оволодіння та вживання української мови як духовного коду нації;

- формування духовних цінностей українського патріота: почуття патріотизму, національної свідомості, любові до українського народу, його історії, Української Держави, рідної землі, родини, гордості за минуле і сучасне на прикладах героїчної історії українського народу та кращих зразків культурної спадщини;

- відновлення і вшанування національної пам'яті;

– формування психологічної та фізичної готовності молоді до виконання громадянського та конституційного обов'язку щодо відстоювання національних інтересів та незалежності держави, підвищення престижу і розвиток мотивації молоді до державної та військової служби;

– забезпечення духовної єдності поколінь, виховання поваги до батьків, людей похилого віку, турбота про молодших та людей з особливими потребами;

– консолідація діяльності органів державного управління та місцевого самоврядування, навчальних закладів, громадських організацій щодо національно-патріотичного виховання;

– сприяння діяльності установ, навчальних закладів, організацій, клубів та осередків громадської активності, спрямованих на патріотичне виховання молоді;

– підтримання кращих рис української нації — працелюбності, прагнення до свободи, любові до природи та мистецтва, поваги до батьків та родини;

– створення умов для розвитку громадянської активності, професіоналізму, високої мотивації до праці як основи конкурентоспроможності громадянина, а відтак, держави,

– сприяння розвитку фізичного, психічного та духовного здоров'я; задоволення естетичних та культурних потреб особистості;

– виховання здатності протидіяти проявам аморальності, правопорушень, бездуховності, антигромадської діяльності;

– реалізація індивідуального підходу до особистості та виховання.

Основні напрямки виховної діяльності

1. Національно-патріотичне виховання передбачає:

– формування національної свідомості і відповідальності за долю України;

– виховання любові до рідної землі, її історії, відновлення і збереження історичної пам'яті;

– культивування кращих рис української ментальності (працелюбності, індивідуальної свободи, глибокого зв'язку з природою та ін.);

– виховання бережливого ставлення до національного багатства країни, мови, культури, традицій.

2. Інтелектуально-духовне виховання передбачає:

– засвоєння системи знань, яка сформована на основі відповідних навчальних предметів і містить перелік смислових елементів суспільного досвіду;

– розвиток пізнавального інтересу, творчої активності, мислення;

– виховання потреби самостійно здобувати знання і готовності до застосування знань, умінь у практичній діяльності;

– виховання здатності усвідомлювати та обстоювати особисту позицію;

– формування особистісного світогляду – узагальненого розуміння всього світу в цілому.

3. Громадянсько-правове виховання передбачає:

- прищеплення поваги до прав і свобод людини та громадянина
- виховання поваги до Конституції, законів України, державних символів;
- виховання громадянського обов'язку перед країною, суспільством;
- формування політичної культури;
- становлення етики міжнаціональних стосунків.

4. Морально-етичне виховання передбачає:

- формування почуття власної гідності, честі, свободи, рівності, працелюбності, самодисципліни;
- формування моральної культури особистості, засвоєння моральних норм, принципів, категорій, ідеалів суспільства на рівні власних переконань.

5. Екологічне виховання передбачає:

- оволодіння знаннями та практичними вміннями раціонального природокористування;
- виховання почуття відповідальності за природу як національне багатство;
- формування основ глобального екологічного мислення та екологічної культури;
- виховання готовності до активної екологічної та природоохоронної діяльності.

6. Художньо-естетичне виховання передбачає:

- формування у молоді естетичних поглядів, смаків, які ґрунтуються на народній естетиці та кращих надбаннях цивілізації;
- вироблення умінь особисто примножувати культурно-мистецьке надбання народу, відчувати і відтворювати прекрасне у повсякденному житті;
- розвиток естетичних потреб і почуттів, художніх здібностей і творчої діяльності.

7. Трудове виховання передбачає:

- формування працелюбної особистості, яка свідомо і творчо ставиться до праці;
- розвиток уміння самотійно та ефективно працювати;
- формування почуття господаря та господарської відповідальності;
- формування готовності до праці в умовах ринкової економіки.

8. Фізичне виховання та утвердження здорового способу життя

передбачає:

- виховання відповідального ставлення до власного здоров'я, здорового способу життя;
- формування знань і навичок фізичної культури в житті людини;
- забезпечення повноцінного фізичного розвитку студентів;
- фізичне, духовне та психічне загартування;
- профілактики захворювань, формування потреби у безпечній поведінці, протидія та запобігання негативним звичкам створення умов для активного відпочинку студентів.

Шляхи реалізації

1. Організаційно-методичне забезпечення національного виховання в Уманському національному університеті садівництва здійснює комісія з питань планування, організації виховної та самостійної роботи студентів науково-методичної ради університету.

2. Комісія розглядає та погоджує організаційно-функціональну структуру управління виховним процесом, вносить пропозиції з її удосконалення, розглядає та рекомендує до затвердження перспективні та річні заходи з реалізації молодіжної політики університету, розглядає та аналізує стан виховного процесу в університеті, вносить пропозиції щодо підвищення ефективності виховної роботи не рідше двох разів у навчальному році, заслуховує пропозиції щодо адресного захисту і підтримки соціально-вразливої частини молоді, погоджує план культурно-просвітницьких та спортивних заходів, вносить пропозиції щодо морального і матеріального стимулювання та відзначення кращих працівників і студентів за успіхи та досягнення у виховній роботі, громадському житті університету.

3. Усі напрями виховної діяльності реалізуються через конкретні оптимальні форми та методи освітнього потенціалу (навчально-виховні програми та плани; аудиторна робота; позааудиторна робота – створення умов для повноцінної життєдіяльності та творчості студентів) та скоординовану діяльність і співпрацю із навчальними, освітньо-культурними закладами, громадськими організаціями та органами влади.

4. Пріоритетною у виховній діяльності є роль ради студентського самоврядування як важливого рушію підвищення ефективності навчально-виховного процесу, забезпечення виховання духовності та культури студентів.

5. Виховна діяльність в Уманському національному університеті садівництва є складовою частиною цілісного навчально-виховного та наукового процесу і включається до планів роботи структурних підрозділів, розглядається на засіданнях Вченої ради, а також конкретизується в діяльності кураторів академічних груп.